

højtærede Minister beklagede, at man ikke, naar man nemlig ikke vedtager Regeringens Forslag, vilde kunne komme til at gøre Erfaringer, der kunde betage os den Frygt, vi have, for at Regeringsforslaget vil føre til Forhøjelse af Priserne, hvad vi anse for det værste, der kunde ske. Ja, det er ganske sandt; Erfaringer paa Grundlag af Regeringsforslaget vilde vi ikke kunne til at gøre, naar det ikke bliver til Lov. Men det maa erindres, at det er blevet Lov i alle dets væsentlige Bestanddele i Tyskland, og derfra vilde vi altsaa kunne hente Erfaringer. I det hele forekommer det mig nok, at man uden Skade kunde have ventet lidt længere med at tage Sagen op her, end man har gjort. Det var allerede ganske kort efter Loven af 16de Maj 1894, at man begyndte paa at tage Sagen op i Danmark i Henhold til det gamle Ord, at saadan en Ting maa vi ogsaa have. Det er sikkert ingen Skade til, at man faar Lejlighed til at lære Erfaringerne fra Tyskland at kende. Efter en Dring af den højtærede Minister, som jeg maatte tør referere, skal der nok ogsaa nu i Østerrig være kommen en Lov ud af de Bestræbelser, man der, som omtalt i Bemærkningerne til Lovforslaget i Fjor, har udfoldet, for at komme til en Løsning paa dette Omraade, saa ogsaa derfra vil man kunne hente Erfaringer. Men det maa for øvrigt erindres: hvem er det, der har kaldt paa denne Lov? Det er ikke dem, der siges at lide under den bestaaende Tilstand, det er ikke Køberne, det er Sælgerne, det er dem, der have været trykkede af Konkurrencen. Naa, jeg vil ikke derfor sige, at der ikke er Trang hos Køberne til at blive beskyttede mod den Haardhed, der kan blive Følge af den bestaaende Tilstand; jeg vil ikke sige, at vi Lovgivere have Ret til at vente med at kaste Brønden til, indtil Værnet er druknet. Vi maa være forudsæende, vi maa til en vis Grad kunne høre Græsset gro, vi maa kunne høre Klagerne fra dem, der ere for trykkede af Livets mangehaandede Forhold til at komme stærkt frem med deres Klager. Jeg lægger altsaa ganske vist ikke nogen afgørende Vægt paa, at der ikke er kaldt paa Loven fra deres Side, som siges at lide under den bestaaende Tilstand; men dette gør, at jeg med større Sindsro kan se Tiden an og se, hvad vort Lovforslag kan føre til, hvis det bliver accepteret af Lands tinget og den høje Regering ikke modsætter sig det. Jeg tror ikke, der vil ske mange Ulykker ved at vente nogle Aar med at gaa det Skridt videre, som den høje Regering ønsker, vi skulle gaa. Den højtærede Minister sagde, det var de Klager, der vare komne

fra forskellige haandværksdrivende — ja, det er navnlig Fabrikanter, handlende osv., det indrømmer jeg — i deres Andragende til Udvalget i Fjor, der havde indgydt os denne efter hans Mening umotiverede Frygt for de skadelige Følger, Regeringsforslaget vilde medføre. Jeg vil sige, der er jo ikke noget ondt i at lytte til Klagerne fra den Kant heller. Det er jo ogsaa derfra, de Klager ere komne, som have foranlediget Udarbejdelsen og Fremlæggelsen af Lovforslaget — det stod i Anmærkningerne til Lovforslaget i Fjor —, og der er saa meget mere Grund til at tage Hensyn til Klager fra den Side, som der jo altsaa, hvad jeg nys paaviste, ikke foreligger noget Krav paa Lovgivning fra den anden Side. Men i øvrigt vil jeg sige, at det, der har fremkaldt den omtalte Frygt hos os, er dog ikke, i alt Fald ikke alene, det, at Sælgerne have søgt at indgøde os den, men at vi have kunnet sige os selv, at det ganske naturligt maatte blive Følgen af det store Maskineri, som § 2 vil indføre, at Sælgerne maa søge Sikring mod de dermed forbundne Befrustninger og Besvær ved en Forbyrdelse af Varerne. Det er noget, man blot har behøvet at henvende vor Opmærksomhed paa, saa have vi selv kunnet se — med de Øjne, vi have, i alt Fald —, at det ganske naturligt maatte ventes at ville blive Følgen, og det er paa dette Grundlag, vi gøre vore Indstillinger. Den højtærede Minister sagde om sit Forslags § 2, om den Opagørelse, som derefter skal foretages, naar Misligholdelse finder Sted af Kontrakten, og Sælgeren paa Grund deraf tager Tingen tilbage, at den „giver enhver af Parterne, hvad han med Billighed kan forlange“, og det skulde derfor være det billigste og retfærdigste i Mod sætning til den Løsningsfrist, vi foreslaa. Det er jeg nu ikke ganske enig med den højtærede Minister i, at hans Forslag i den Henseende altid vil virke til større Billighed for Køberne end vort. Efter den Opagørelse, som finder Sted efter Regeringsforslagets § 2, skal Køberne jo finde sig i at betale Sælgeren hele den Værdiforringelse, der ligger i, at Tingen nu er brugt, medens den var ny, da han fik den, og det er for mange Tings Bedkommende en meget stor Del af Tingens Værdi. Det er et meget haardt Slag, der da rammer Køberne. Lad os sige, at det f. Eks. er Møbler, det drejer sig om, og lad os tage en tarvelig Familie — det er dog dem, vi ønske at beskytte. De købe nogle saa Møbler, Borde, Stole, Seng og Sengklæder o. s. v. mod Udbrag. Hvis saa Tingene efter nogle Maaneders Forløb tages tilbage af Sælgeren, fordi Køberne ikke har